

C71 – BUI6

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2000-2001

25 januari 2001

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BUITENLANDSE EN EUROPESE AANGELEGENHEDEN

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Declercq tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over toerisme naar Birma

Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

Donderdag 25 januari 2001

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Johan Weyts

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 15.10 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Declercq tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over toerisme naar Birma

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Declercq tot de heer Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over toerisme naar Birma.

Mevrouw Declercq heeft het woord.

Mevrouw Veerle Declercq : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de problemen van Birma/Myanmar zijn ons reeds jarenlang bekend. De oppositieleidster van de Nationale Liga voor de Democratie, de NLD, en Nobelprijswinnares Daw Aung San Suu Kyi, wijst er al jaren op dat veroordelingen nodig zijn, maar niet volstaan. Het land economisch isoleren is de enige manier om een einde te maken aan de vele vormen van onderdrukking.

Voor het eerst in haar 81-jarige geschiedenis pakt de Internationale Arbeidsorganisatie van de VN, de IAO, uit met een zware sanctie tegen het dictatoriale regime van Birma. Aan alle IAO-leden, en dus ook aan België, wordt gevraagd om de banden met Birma te herzien. De organisatie vindt dat de mate waarin dwangarbeid wordt gebruikt, een misdaad is tegen de menselijkheid. Dwangarbeid houdt de criminele verantwoordelijkheid in van elk individu dat er een beroep op doet of die dergelijke praktijken tolereert. De oproep is uitzonderlijk : de organisatie vraagt concrete acties van haar leden. De IAO dringt er trouwens al meer dan der-

tig jaar bij de Birmese regering op aan om het systematisch gebruik van dwangarbeid stop te zetten.

De Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers keurde op 27 april 2000 een resolutie goed waarin de Belgische regering wordt opgeroepen om er bij de Belgische ondernemingen en touroperators op aan te dringen de oproep van de wettelijk verkozen meerderheid in Birma te respecteren en om bijgevolg alle banden op het vlak van investeringen, handel en toerisme te verbreken. De resolutie is een duidelijk signaal : de regering moet maatregelen treffen. Op vraag van federaal minister Michel hebben de 15 Europese ministers van Buitenlandse Zaken zich op de Raad van Algemene Zaken van 10 en 11 april 2000 akkoord verklaard met het verstrengen van de sancties tegen het land.

De oproep tot boycot gaat uit van de democratische leiders van Birma. De Nationale Liga voor de Democratie won de verkiezingen in 1990 met 82 percent van de stemmen. Sindsdien blijft de Birmese junta illegitiem aan de macht en maakt zich schuldig aan repressie van NLD-leden en zware schendingen van de mensenrechten. Het is de NLD, de democratisch verkozen meerderheid, die oproept om niet naar Birma te reizen, omdat dit morele en financiële steun voor de junta inhoudt.

Onder meer in de toeristische sector is er sprake van massale dwangarbeid. Volgens de Internationale Confederatie van Vrije Vakbonden, de ICFTU, zet de Birmese junta constant ongeveer 1 miljoen dwangarbeiders in en werd ongeveer 80 percent van de anderhalf miljoen Birmese vluchtelingen in Thailand onderworpen aan dwangarbeid. In november 2000 herhaalde de ICFTU de oproep aan touroperators om reizen naar Birma stop te zetten.

De junta ontvangt bovendien financiële steun. Reisbureaus en luchtvaartmaatschappijen zijn heus niet in handen van het gewone volk. Het overgrote deel van de inkomsten komt ten goede van het mi-

Declercq

litair regime en zijn sympathisanten. Touroperators die reizen naar Birma promoten, vertellen een heel eenzijdig verhaal. Er wordt met geen woord gerept over de schaduwzijde van het toerisme naar dit land. De informatie is beperkt tot comfort en reisgegevens. Over dwangarbeid en over de oproep van de democratische leiders van het land wordt helemaal niets gezegd. Wie zou trouwens willen slapen in een hotel dat onder dwang werd gebouwd? Wie zou toeristische sites bezoeken – en daarvoor een pak geld betalen – die werden geres-taureerd door dwangarbeiders?

Uit cijfers blijkt dat de junta meer dan de helft van het BNP uitgeeft aan het leger. Slechts 2,2 percent wordt besteed aan het onderwijs en 0,8 percent aan de gezondheidszorg. Bovendien werkt 68 percent van de Birmezen in de landbouw. De meeste mensen hebben dus helemaal niets te maken met het toerisme.

Onlangs verschenen enkele persberichten die misschien een eerste lichtstraaltje in de duisternis vormen. Zo konden we lezen dat een delegatie van de Europese Unie de toestemming heeft gekregen om het land van 29 januari tot 31 januari te bezoeken. De militaire machthebbers in Rangoon tekenden hiervoor een maand geleden een principiële akkoord. We lezen ook dat het bewind aan de pers vraagt om vriendelijker te zijn voor de oppositie. Ik ben zeker niet euforisch. Integendeel, ik sta heel wantrouwig tegenover dergelijke berichten. Toch geven ze een beetje hoop.

Ik ben me ervan bewust dat dit parlement weinig afdwingbare maatregelen kan treffen, maar elk signaal en elke maatregel, hoe klein ook, kan belangrijk zijn. Acties om touroperators ervan te overtuigen niet langer reizen naar Birma te verzorgen, zijn belangrijk. We willen dat iedereen, elk op zijn of haar niveau meewerkt, zodat het prachtige land ooit op een verantwoorde wijze kan worden bezocht.

Mijnheer de minister, welke maatregelen zult u nemen, in het licht van de IAO-oproep, om het toerisme naar Birma aan banden te leggen?

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer Stefaan Platteau : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de interpellant heeft gelijk : in Birma/Myanmar heerst een verschrikkelijk regime. Het klopt ook dat, niettegenstaande de democratische verkiezingen van 1990,

de militaire junta de macht in handen houdt. Nobelprijswinnaar voor de vrede van 1991, mevrouw Aung San Suu kyi, heeft nochtans heel wat oproepen gedaan om een democratisch bewind te installeren. Birma telt 45 miljoen inwoners. Ze behoren tot 60 verschillende etnische groepen. Het klopt dat die mensen een verschrikkelijk leven lijden.

Mevrouw Declercq, ik stel de minister dezelfde vraag als u : wat kunnen wij doen? Toch wil ik een paar andere accenten leggen. Ik vraag me af of een embargo, hetzij een economisch zoals u voorstelt, hetzij van een ander type, wel een oplossing kan bieden. Myanmar is reeds een heel geïsoleerd land. Als men het nog meer isoleert, zal de aandacht van de wereld dan niet nog meer worden afgeleid van het land? Zal het gevolg niet zijn dat de wereld nog minder op de hoogte is van wat er gebeurt? Isoleren staat volgens mij gelijk aan het doodzwijgen van de problemen. Ik pleit dus tegen dit middel, maar ik herhaal dat ik het met u eens ben dat de situatie in het land onmenselijk is. Daarom vraag ik me samen met u af wat het kleine Vlaanderen kan doen.

De voorzitter : De heer Verougstraete heeft het woord.

De heer Christian Verougstraete : Mijnheer de voorzitter, mevrouw Declercq, natuurlijk sluit ik me aan bij de afwijzing van het links militair regime in Birma/Myanmar. Ik ben er echter niet zo voor te vinden om het toerisme te boycotten. Ondanks de boycot heb ik anderhalf jaar geleden het land bezocht. Ik kon er relatief vrij rondtoeren en heb er uitermate veel contact gehad met de plaatselijke bevolking. Ik sprak zeker niet enkel met mensen uit de horeca, maar ook met gewone burgers. De laatsten smeekten om meer toerisme. Alle beetje helpen en het toerisme bezorgt de bevolking toch enige vorm van inkomen.

In een persoverzicht van het NRC Handelsblad van 12 januari lees ik dat er gesprekken aan de gang zijn tussen Aung San Suu Kyi, de oppositieleidster, en de generaals. Hopelijk is dit een aanwijzing voor een gunstige evolutie van de situatie. Ik herhaal dat een boycot van het toerisme geen resultaten zal boeken, dat is bewezen in andere landen.

De voorzitter : De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux : Mijnheer de voorzitter, ik heb een korte opmerking. Ik stel vast dat de IAO de internationale gemeenschap oproept tot boycot. Die organisatie heeft niet de gewoonte om zomaar

Glorieux

op een blauwe maandag oproepen te lanceren. Ik ben ervan overtuigd dat ze de situatie in Birma eerst aan een ernstig onderzoek heeft onderworpen.

De voorzitter : Minister Landuyt heeft het woord.

Minister Renaat Landuyt : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik ben het ermee eens dat de oproep van de IAO niet lichtzinnig mag worden opgevat. We kennen immers allemaal de werkwijze die de organisatie volgt.

De oproep verandert echter niets aan mijn beperkte bevoegdheden terzake. Ik heb nagetrokken wat de federale overheid zou kunnen doen. Het klopt dat de Kamer op 27 april 2000 een resolutie heeft goedgekeurd. Daarin stond een bijzondere passage waarin aan de regering werd gevraagd om de touroperators op te roepen tot boycot. Ik heb nagevraagd bij de organisaties wat het gevolg is van de resolutie, maar niemand kon vertellen of de federale regering al enig signaal heeft gegeven. Het is dus wellicht een goed idee om op federaal niveau eens echt na te gaan welk gevolg is gegeven aan de resolutie.

Ik herhaal dat ik heel weinig kan doen, maar naar aanleiding van deze vaag om uitleg zal ik de organisaties nogmaals aanschrijven via de beroepsorganisatie. In de brief zal ik oproepen om rekening te houden met de vraag naar boycot van de IAO. Momenteel verrichten we intern lobbywerk voor het oprichten van een interministeriële conferentie over toerisme. Die conferentie zal er hoogstwaarschijnlijk komen. Het zal wellicht een geschikte gelegenheid vormen om het toerisme en het Vlaams en Belgisch buitenlands beleid op elkaar af te stemmen.

Ik zal doen wat ik kan, maar het enige wat ik nu kan doen is de reisagenten vragen om rekening te houden met de niet lichtzinnige oproep van de IAO.

De voorzitter : Mevrouw Declercq heeft het woord.

Mevrouw Veerle Declercq : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord en voor de inspanningen die u wilt leveren. Ik heb nog een korte repliek op de bedenking van de heren Platteau en Verougstraete over de zin van een boycot. Ik ben ervan overtuigd dat een boycot in dit geval wel nut kan hebben, omdat de vraag ernaar is ontstaan in het

land zelf. Ik kan me voorstellen dat het belang van een boycot niet altijd even duidelijk is bij een bezoek aan het land. Ik begrijp ook dat mensen blij zijn met een aalmoes, maar die helpt hen niet verder op lange termijn. Dat gesprekken nu stilaan op gang komen is misschien wel een gevolg van de druk uit het buitenland. Een boycot kan een geschikt dwangmiddel zijn. Hopelijk zal de boycot slechts gedurende een korte tijd nodig zijn, zodat het land snel vrij en verantwoord kan worden bezocht.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb het wat moeilijk met de techniek om de bevolking te gijzelen op toeristisch vlak. Er bestaan voldoende middelen om politieke druk uit te oefenen op bepaalde regimes. We hebben het nu over Birma, maar trekt u de zaak eens door en beeldt u zich eens in dat we het toerisme verbieden naar alle landen waar iets scheelt op het vlak van vrijheid en mensenrechten. Ik vrees dat dan enorm veel gebieden afgegrensd zouden worden.

We moeten ons afvragen of een boycot de bevolking wel dient. In veel landen wordt nagedacht over het resultaat van een boycot. In veel gevallen wordt de bevolking immers gestraft via inkomensverlies, maar de politieke leiders blijven buiten schot. De leiders zijn immers immuun tegen boycotts en leiden een comfortabel leven.

De boycot tegen Irak roept vele vragen op. De bevolking werd getroffen, maar voor de politieke leiders en de rijken is niets veranderd. We moeten eerlijk durven erkennen dat de techniek van de boycot verkeerde resultaten oplevert. Het is niet beschamend om toe te geven dat de gebruikte methode geen vruchten heeft afgeworpen, maar het zou wel beschamend zijn om dezelfde fout te herhalen.

Ik steun zeker de betrachtingen om het systeem in Birma aan te pakken, maar niet om dit via het toerisme te doen.

De voorzitter : Mevrouw Declercq heeft het woord.

Mevrouw Veerle Declercq : Mijnheer de voorzitter, de situatie in Birma kan niet worden vergeleken met die in Irak. In Birma staat 82 percent van de bevolking achter de boycot. Het is het enige middel waarover de bevolking beschikt.

De heer Jacques Laverge : Ik betwist dat. Het is niet omdat een organisatie een boycot oplegt dat de bevolking er ook achter staat.

Mevrouw Veerle Declercq : De oproep werd in de eerste plaats gelanceerd door de Nationale Liga voor de Democratie in Birma. Die partij werd met 82 percent van de stemmen verkozen. Het klopt dat een boycot in veel gevallen vreselijke gevolgen heeft voor de bevolking, maar ik herhaal nogmaals dat in het geval van Birma de bevolking zelf om de boycot vraagt. De bevolking beschikt over geen enkel ander middel. Ik geloof trouwens dat de boycot al een klein beetje resultaat heeft opgeleverd : het land krijgt de jongste tijd immers meer aandacht van de wereld.

De voorzitter : Minister Landuyt heeft het woord.

Minister Renaat Landuyt : Ik wil er nog even op wijzen dat ook op Europees niveau reeds maatregelen zijn getroffen. Daarbij wordt uitgegaan van de band tussen de economie en het regime. Men is bang dat steun aan de economie, steun voor het militaire apparaat impliceert. Het ziet er dus naar uit dat zal worden overgegaan tot een boycot.

Misschien is het goed om een tussenpositie in te nemen. Ik ben bereid om mijn brief wat uit te breiden door niet enkel op te roepen tot boycot. Ik zal de reisagentschappen die reizen naar Birma aanbieden, vragen om de toestand van het land aan hun klanten uit de doeken te doen. Toerisme kan immers ook leerzaam zijn. Aan reizigers kan worden gevraagd om ook wat aandacht te besteden aan de andere kant van de medaille.

Misschien is dit een goede tussenoplossing waardoor de reizigers worden geïnformeerd over het beleid. Ik kan de reisagentschappen ook vragen om een speciale brochure over de politieke situatie in het land toe te voegen aan hun catalogussen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.30 uur.*
